

Huvudman

Ljusdals kommun
kommun@ljusdal.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Järvsö skola i Ljusdals kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 11 juli 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2020 påbörjat en tillsyn av Järvsö skola i Ljusdals kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande beslut om disciplinära åtgärder, studiero, värdegrundsarbete och åtgärder mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 11 juli 2022 beslutat att förelägga Ljusdals kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna rörande disciplinära åtgärder.

Ljusdals kommun har den 15 november 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har vid uppföljningsbesök på skolenheten den 14 och 15 december 2022 genomfört intervjuer med elever, lärare och rektorn. Som en del av uppföljningen har även dokumentation granskats och lektionsobservationer genomförts. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ljusdals kommun har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning och av de genomförda intervjuerna framgår att huvudmannen har förtydligat för rektorn under vilka omständigheter disciplinära åtgärder kan användas. Rektorn har i sin tur vid terminsuppstart informerat all personal på skolan vilka åtgärder personalen får vidta mot enskilda elever vid ordningsstörningar i skolmiljön samt under vilka förutsättningar som dessa åtgärder får vitas. Uppföljning har gjorts med samtliga arbetslag och specifikt med högstadiets mentorer. Vid Skolinspektionens besök granskades även de beslut om disciplinära åtgärder som fattats av rektorn under vårterminen och höstterminen 2022. Vid intervju med rektorn fick Skolinspektionen en redogörelse för det ärende som resulterat i en avstängning.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt enligt föreskrifterna i 7 kap. skollagen (7 kap. 2 § skollagen).

Disciplinära åtgärder enligt 5 kapitlet skollagen får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

I grundskolan får rektorn enligt skollagen besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero,
2. syftet med åtgärder enligt 5 kap. 7, 8 och 11 §§ inte uppnåtts eller det finns andra skäl med hänsyn till elevens beteende, och
3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om avstängning (5 kap. 14 § skollagen).

Ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsamt utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte

stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår (5 kap. 15 § skollagen).

Rektorn får efter en utredning enligt 9 § besluta att tilldela en elev en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut (5 kap. 11 § skollagen).

En åtgärd, som vidtas för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande, under vissa omständigheter dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen). Beslut av en rektor om avstängning av en elev enligt 5 kap. 14 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (Skollagen 28 kap. 9 §). I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild skollagen hos en kommun tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 27 § om dokumentation av uppgifter, 31 § om dokumentation av beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (Skollagen 29 kap. 10 §).

Av förarbetena till skollagen framgår att bestämmelsen om avstängning av elever ska tillämpas med stor restriktivitet (Prop. 2009/10:165 s. 328). Av förarbetena framgår vidare att avstängning bara får vidtas om vissa förutsättningar är uppfyllda. För det första gäller att åtgärden måste vara nödvändig med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Det är alltså övriga elevers behov i detta avseende som kan motivera en avstängning. Ordet nödvändig indikerar också att avstängning är en yttersta åtgärd som bara får användas när andra åtgärder än avstängning är otillräckliga för att säkerställa trygghet och studiero. För det andra ska utvisning ur klassrummet (5 kap. 7 §), kvarsittning (5 kap. 8 §) och skriftlig varning (5 kap. 11 §) inte ha haft någon effekt på elevens uppförande. Om det finns särskilda skäl för avstängning med hänsyn till elevens beteende, finns dock inte något krav att åtgärder enligt 5 kap. 7, 8 och 11 §§ måste ha vidtagits. Sådana särskilda skäl kan finnas om eleven har begått ett allvarligt brott som riktat sig mot en annan elev eller en lärare. För det tredje måste den avstängda eleven kompenseras för den undervisning som han eller hon går miste om till följd av avstängningen (Prop. 2009/10:165 s. 686).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del och i sin helhet.

Beslutet har fattats av utredare Anna Malmenfelt.

Utredare Terese Westin har varit föredragande i ärendet.